

به نام خدا

دبیرستان دولتی پسرانه شهید بهشتی آمل ( دوره متوسطه دوم )

|                                    |                          |                               |                      |
|------------------------------------|--------------------------|-------------------------------|----------------------|
| پایه : دهم                         | سال تحصیلی : 1405 - 1404 | ساعت شروع : صبح               | مدت امتحان: 60 دقیقه |
| سوالات امتحانی ترم اول درس : فارسی |                          | تاریخ امتحان : 1404 / 10 / 22 |                      |
| نام و نام خانوادگی :               | نام کلاس :               | شماره دانش آموزی :            | نام دبیر :           |
| نمره به عدد :                      | نمره به حروف :           |                               |                      |

الف. قلمرو زبانی ( هفت نمره )

1. معنای واژه های مشخص شده را بنویسید. 1

حسنت به اتفاق ملاحظت جهان گرفت - آهنگ کید و مکر و عداوت کردند - در مقابل لثیمی، کریمی کرد - وان همه هنگامه دریا بدید

2. غلط های املائی را بیابید و شکل صحیح آنها را بنویسید. ( چهار مورد ) 1

رفت و ز مبدع چو کمی گشت دور - در دفع مکاید دشمن تأخیر ثواب نبیند - غرابت خویش را به سزا حق شناس باش - هم فُرقت بود و هم وُصلت؛ هم محنت بود، هم شادی - فلق، مهرابی / که تو در آن / نماز صبح شهادت گزارده ای

3. نقش دستوری واژه های مشخص شده را تعیین کنید. 1

در بن این پرده نیلوفری کیست کند با چو منی همسری؟

4. نوع حذف فعل را در هر یگ از موارد زیر مشخص کنید. 0/5

الف. تویی هم آشکارا ، هم نهانم

ب. چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می افتد

5. مخالف واژه های « سیرت » و « بدایت » را بنویسید. 0/5

6. برای واژه های « ریحان » و « عهد » یک هم خانواده ذکر کنید. 0/5

7. جدول زیر را با واژه های مناسب کامل کنید. 1

|          |          |       |           |
|----------|----------|-------|-----------|
| وابسته 1 | وابسته 2 | هسته  | وابسته 3  |
| صفت      | صفت      | اسم   | مضاف الیه |
| .....    | .....    | ..... | .....     |

8. نوع ترکیب های مشخص شده در بیت زیر را بنویسید. 0/5

همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی به پیام آشنایی بنوازد آشنا را

9. عبارت زیر را بر اساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب کنید. 0/5

یعقوب را بدو میل و عنایت دیدند.

10. زمان و نوع فعل را در عبارت زیر مشخص کنید. 0/5

بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان ها

---

ب. قلمرو ادبی ( پنج نمره )

11. آیا در عبارت زیر، پرسش انکاری دیده می شود؟ دلیل خود را بنویسید. 0/5

من از تو سرّ خدای تعالی طلب کردم، تو موشی به من دادی؟

12. پدید آورندگان آثار « قابوس نامه » و « گوشواره عرش » چه کسانی هستند؟ 0/5

13. دو آرایه در عبارت زیر، بیابید. 0/5

شعله دیدم، سرکشی های توأم آمد به یاد

14. بیت زیر را از نظر آرایه « ایهام » بررسی کنید. 0/5

گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد      گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید

15. چرا واژه مشخص شده در بیت زیر « مجاز » است؟ 0/5

ز دست بنده چه خیزد، خدا نگه دارد

16. درباره وجود آرایه « حسن تعلیل » در نمونه زیر، توضیح دهید. 0/5

گل از شوق تو خندان در بهار است      از آتش رنگ های بی شمار است

17. مفهوم کنایه های « جامه دریدن » و « در نیستی کوفتن » را بنویسید. 0/5

18. چرا بین واژه های مشخص شده در عبارت زیر، سجع وجود دارد؟ 0/5

در آب، حیات تن ها بود و در قرآن حیات دل ها بود.

19. ابیات زیر را کامل کنید. 1

گر در طلبت رنجی ما را برسد، شاید .....  
چو اسیر توست اکنون به اسیر کن مدارا؟ .....

ج. قلمرو فکری ( هشت نمره )

20. اشعار و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید.

الف. ما بارگه دادیم، این رفت ستم بر ما      بر قصر ستمکاران، گویی چه رسد خذلان 0/5

ب . چون بدوم، سبزه در آغوش من      بوسه زند بر سر و بر دوش من 0/5

ج. راست به مانند یکی زلزله      داده تنش بر تن ساحل، یله؟ 0/5

د. چه زنم چو نای هر دم، ز نوای شوق او دم؟ 0/5

ه. سودای آتش بگرفت که آیا در این حقه، چه سرّ است؟ 0/5

و. بدان کوش که به هر مُحالی، از حال و نهاد خویش بِنگردی. 0/5

ز. اگر غم و شادیت بُود، به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد. 0/5

ح. کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید. 0/5

21. در بیت زیر، مخاطب شاعر کیست؟ مقصود شاعر از « گرگی شبان » چیست؟ 0/5

ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع      این گرگی شبان شما نیز بگذرد

22. با توجه به دو معنای متفاوت « دانستن »، معنای مصراع دوم را بنویسید . 0/5

نمی دانم، نمی دانم ، الهی      تو دانی و تو دانی، آنچه خواهی

23. هر یک از ابیات زیر، به کدام باور پیشینیان اشاره دارد؟ 1

- الف. وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب      بر دولت آشیان شما نیز بگذرد  
ب. ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن      تاثیر اختران شما نیز بگذرد

24. با توجه به متن درس « جمال و کمال » چرا نویسنده معتقد است که: « مَثَل قرآن، مثل آب روان است. » 0/5

25. مفهوم حدیث « حاسبوا قبل ان تحاسبوا » را بنویسید. 0/5

26. در بیت زیر « شیران » و « سگان » چه کسانی هستند؟ 0/5

در مملکت چو غرش شیران گذشت و رفت      این عوعو سگان شما نیز بگذرد

27. درباره ارتباط مفهومی دو عبارت زیر، توضیح دهید. 0/5

– « الصبر مفتاح الفرج. »

– یعقوب، خود او را به صبر آموزگار بود.